

## ประกาศกรรมการขนส่งทางบก

เรื่อง ประตุทางขึ้นลงและประตุฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

พ.ศ. ๒๕๕๗

ตามที่ได้มีประกาศกรรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตุทางขึ้นลงและประตุฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับขนาดและตำแหน่งของประตุทางขึ้นลงและตำแหน่งของประตุฉุกเฉิน รวมทั้งข้อความที่ประตุฉุกเฉินให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๑ (๒) (ณ) และข้อ ๑๐ (๒) (ข) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อธิบดีกรมการขนส่งทางบก ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตุทางขึ้นลงและประตุฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑

ข้อ ๒ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ก) มาตรฐาน ๑ (ข) มาตรฐาน ๒ (ก) มาตรฐาน ๒ (ข) มาตรฐาน ๒ (ค) มาตรฐาน ๒ (ง) มาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) มาตรฐาน ๕ (ก) มาตรฐาน ๕ (ข) ต้องมีประตุทางขึ้นลงอย่างน้อย ๑ ประตุ แต่ไม่เกิน ๒ ประตุ และต้องมีประตุฉุกเฉิน อย่างน้อย ๑ ประตุ

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) และมาตรฐาน ๕ (ข) ที่มีประตุทางขึ้นลง ๒ ประตุ จะมีประตุฉุกเฉินตามวรรคหนึ่งหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๓ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (ก) มาตรฐาน ๔ (ข) มาตรฐาน ๔ (ค) มาตรฐาน ๔ (ง) มาตรฐาน ๔ (จ) และมาตรฐาน ๔ (ฉ) ต้องมีประตุทางขึ้นลงที่ชั้นล่างอย่างน้อย ๑ ประตุ แต่ไม่เกิน ๒ ประตุ และต้องมีประตุฉุกเฉินที่ชั้นบนอย่างน้อย ๑ ประตุ และที่ชั้นล่างอย่างน้อย ๑ ประตุ

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (จ) และมาตรฐาน ๔ (ฉ) ที่ชั้นล่างมีประตุทางขึ้นลง ๒ ประตุ ชั้นล่างจะมีประตุฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๔ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ (ก) และมาตรฐาน ๖ (ข) ต้องมีประตุทางขึ้นลงที่ตอนหน้าอย่างน้อย ๑ ประตุ แต่ไม่เกิน ๒ ประตุ ที่ตอนท้ายอย่างน้อย ๑ ประตุ แต่ไม่เกิน ๒ ประตุ และต้องมีประตุฉุกเฉินที่ตอนหน้าอย่างน้อย ๑ ประตุ ที่ตอนท้ายอย่างน้อย ๑ ประตุ

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ (ข) มีประตุทางขึ้นลงที่ตอนหน้า ๒ ประตุ ที่ตอนหน้าจะมีประตุฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้ และในกรณีมีประตุทางขึ้นลงที่ตอนท้าย ๒ ประตุ ที่ตอนท้ายจะมีประตุฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕ ประตูทางขึ้นลงต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๖๕ เซนติเมตร ความสูงไม่น้อยกว่า ๑.๖๕ เมตร อยู่ทางด้านซ้ายของตัวรถ และความสูงของพื้นบันไดขั้นต่ำสุดในขณะรถเปล่า ต้องอยู่สูงจากพื้นผิวทางไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ ประตูทางขึ้นลงต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร ความสูงไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร อยู่ทางด้านซ้ายของตัวรถ และความสูงของพื้นบันไดขั้นต่ำสุดในขณะรถเปล่าต้องอยู่สูงจากพื้นผิวทางไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร

ข้อ ๖ ในกรณีรถตามข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ เป็นรถที่นำไปใช้สำหรับการขนส่งผู้โดยสารระหว่างประเทศ รถนั้นอาจมีประตูทางขึ้นลงอยู่ที่ด้านขวาของตัวรถในตำแหน่งที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นอีก ๑ ประตูก็ได้ โดยขนาดของประตูทางขึ้นลงต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕

ข้อ ๗ รถตามข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๖ ถ้าบานประตูทางขึ้นลงเป็นบานประตูที่ใช้กลไกควบคุมการปิดเปิดโดยอัตโนมัติ ต้องมีระบบการทำงานของประตูที่สามารถควบคุมให้บานประตูที่กำลังปิดหากกระทบถูกผู้โดยสารหรือสิ่งกีดขวาง บานประตูต้องเปิดออกโดยอัตโนมัติหรือหากบานประตูหนีบ ส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายต้องสามารถดึงออกได้โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้โดยสารหรือมีระบบการทำงานอื่นที่มีความปลอดภัยสำหรับผู้โดยสารตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

รถที่บานประตูทางขึ้นลงมีระบบการทำงานตามวรรคหนึ่ง ต้องมีอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย ดังนี้

(๑) สัญญาณไฟกระพริบสีแดง พร้อมทั้งสัญญาณเสียงเตือนแสดงการปิดเปิดของบานประตู บริเวณประตูทางขึ้นลงภายในตัวรถและบริเวณที่ผู้ขับรถสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

(๒) อุปกรณ์ที่สามารถทำให้บานประตูเปิดออกได้ทั้งจากภายในและภายนอกตัวรถโดยสะดวก ในกรณีฉุกเฉินแม้ในขณะที่ระบบดังกล่าวจะทำงานหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๘ ประตูฉุกเฉินต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร ความสูงไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร อยู่ด้านขวาของห้องโดยสารบริเวณกลางตัวรถหรือค่อนข้างท้ายหรือด้านท้ายรถ เว้นแต่รถโดยสารมาตรฐาน ๔ ประตูฉุกเฉินที่ชั้นล่างให้อยู่ด้านขวาของห้องโดยสารในตำแหน่งที่เหมาะสม และต้องเปิดออกได้ทั้งจากภายในภายนอกโดยไม่ต้องใช้กุญแจหรือเครื่องมืออื่นใด โดยบานประตูต้องสามารถเปิดออกได้เต็มส่วนกว้างและส่วนสูง และต้องไม่มีสิ่งกีดขวางทางออกประตู เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินผู้โดยสารสามารถออกได้โดยสะดวก

ในกรณีที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของประตูฉุกเฉินอยู่เหนือล้อรถหรืออยู่เหนือเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบของรถที่ไม่สามารถย้ายตำแหน่งได้ ส่วนล่างของประตู ณ ที่ระดับความสูงไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร โดยวัดจากพื้นรถ จะมีความกว้างน้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร แต่ไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ก็ได้

ประตูฉุกเฉินต้องมีข้อความว่า “ประตูฉุกเฉิน” เป็นตัวอักษรภาษาไทยสีแดงสะท้อนแสงมีความสูงไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร ติดอยู่บริเวณกลางบานประตู พร้อมด้วยคำอธิบายภาษาไทยหรือสัญลักษณ์แสดงวิธีปิดเปิดทั้งด้านในและด้านนอกบานประตู ณ ตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน และต้องติดป้าย

โคมไฟหรือป้ายหลอดไฟไดโอดเปล่งแสง (แอลอีดี) บนพื้นสีขาว ที่มีตัวอักษรคำว่า “EXIT” สีแดง มีความสูงไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร เหนือบานประตูฉุกเฉิน ซึ่งต้องให้แสงสว่างพร้อมกับโคมไฟหน้ารถ

ข้อ ๙ ความในข้อ ๗ มิให้ใช้บังคับกับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทาง ในเส้นทางหมวด ๑ ที่จดทะเบียนก่อนวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑ เว้นแต่รถนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวถังรถจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๑๐ บรรดารถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่ได้จดทะเบียนก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับและมีขนาดประตูทางขึ้นลงเป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตูทางขึ้นลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนตัวถังรถ หรืออาจขอเปลี่ยนแปลงขนาดประตูทางขึ้นลงให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศนี้ได้

ข้อ ๑๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

อัมพโร รัตนดิถ ฅ ฅเก็ท

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก